

POSUDEK na diplomovou práci

Jméno a příjmení autorky diplomové práce: Nina Winkler

Název předložené diplomové práce: *Náboženské kořeny Komenského universální pedagogiky ve spise Cesta světla*

Oponent práce: doc. ThDr. Jiří Vogel, Th.D.

Nina Winkler se ve své diplomové práci pokouší pohlédnout na Komenského *Cestu světla* jako na dílo, které v sobě spojuje náboženství s koncepcí univerzální pedagogiky. Z dílčích cílů dále v úvodu zmiňuje: zhodnocení aktuálnosti spisu z dnešní perspektivy, objasnění vzniku práce a prezentaci perspektivy Jana Patočky. K představeným cílům musím poznamenat, že oceňuji systematičnost a jasné představení cílů práce, ovšem u prvního a čtvrtého cíle by mělo být alespoň v náznaku zmíněno, proč to, o čem hodlá psát, považuje za důležité a jestli si od své práce slibuje nějaké nové zjištění nebo s její pomocí ověřuje nějaká starší (třeba podezřelá) tvrzení.

První kapitulu práce autorka věnuje historickému kontextu vzniku *Cesty světla*, kterou Komenský koncipoval během svého pobytu v Anglii v letech 1641-1642. Oceňuji, že hned v úvodu udělala kratší odstavec, ve kterém jasně shrnula, z kterých prací hodlá vycházet, že se snaží představit Komenského kompletní literární snahy, ve kterých jsou naznačeny motivace i směřování k *Cestě světla*, a v posledku také to, že se vyhýbá zbytečným výplním, které by vznikly, pokud by přesáhla období Komenského pobytu v Anglii.

V druhé kapitole Winkler slibuje obsahovou analýzu *Cesty světla*, ovšem jde spíše o shrnutí obsahu jednotlivých kapitol, chybí vlastní komentář, sledovaná linie Komenského myšlenek či náčrt perspektivy, ze které chce Komenského práci nahlížet.

Za nejslabší část práce považuji kapitolu třetí, ve které se Winkler věnuje interpretaci *Cesty světla* z pohledu Jana Patočky. První slabina spočívá v citačním aparátu. *Komeniologické studie I.-III.* od Jana Patočky jsou sbírky studií. U citací sbírek studií by se měl uvádět název studie, nikoli pouze název sborníku. U některých odkazů navíc nejsou uváděny strany, a tak se čtenář ptá, k čemu mají konkrétně odkazovat. Smyslem citací je dohledatelnost informací, např. za účelem kontroly správného pochopení zdroje. Druhá slabina spočívá opět v absenci jasné perspektivy: z jakého hlediska mají být postoje vůči Komenského *Cestě světla* nahlíženy? Pokud by si takovou otázku položila při psaní svého textu, pak by mohla psát práci například z chronologického pohledu, a pak nejen shrnovat, co si Patočka o *Cestě světla* myslí, ale též zjišťovat, jestli není v jeho myšlení nějaký vývoj.

Teprve v závěru práce se částečně plní dílčí cíl ve vyjádření k otázce aktuálnosti Komenského spisu. Spíše však než u hodnocení aktuálnosti jde o vlastní dojem, pro ukázkou cituji: „Dle Komenského je ve výchově velmi důležitý prvek, a to naučit lidi rozeznávat dobro od zla. I tímto bychom se jako učitelé mohli inspirovat. Protože dokud lidé nebudou schopni rozeznat dobré od zlého, budou páchat nevědomě zlo a svět se nezmění. S dobrem a morálkou podle mého názoru souvisí i víra. Člověka nespasí každodenní odříkávání modlitby a návštěva kostela, pokud uvnitř víru necítí a odříkává ji povrchně. Pokud člověk věří, cítí Božskou autoritu a nedovolí si vědomě páchat zlo. Proto bychom do výuky měli zakomponovat učení etice a nevynechávat náboženskou výchovu.“

Závěrečné hodnocení: Diplomová práce Niny Winkler je pěkně strukturovaná, s částečně jasně zvolenými cíli a pozitivně hodnotím i její snahu o aktuální pohled na Komenského. Jde ale spíše o kompilát složený ze shrnutí několika životopisů Komenského, ze shrnutí jednotlivých kapitol *Cesty světla* a ze shrnutí nepřesně citovaných Patočkových prací, které se k *Cestě světla* vyjadřují. Vzhledem k těmto výtkám navrhuji hodnocení předložené diplomové práce známkou – dobře.